

3. zadaća

1. Komad olova mase 20 dag ($c = 130 \text{ J/kgK}$) ohladi se sa $100 \text{ }^\circ\text{C}$ na $16 \text{ }^\circ\text{C}$ u vremenu od 15 minuta. Koliko je topline predao okolini? (R: 2184 J)
2. Koliko je topline potrebno da se željezu mase 250 g temperatura povisi za $15 \text{ }^\circ\text{C}$ u vremenu od 7 s? Specifični toplinski kapacitet željeza je 460 J/kgK . (R: 1725 J)
3. Komadu bakra ($c = 380 \text{ J/kg K}$) mase 350 dag temperature $170 \text{ }^\circ\text{C}$ hlađenjem smanjimo unutarnju energiju za 160 kJ. Do koje se temperature ohladio bakar? (R: 50°C)
4. Kolika je toplina potrebna da se u aluminijskom ($c = 920 \text{ J/kg K}$) loncu mase 400 g ugrije litra vode od $20 \text{ }^\circ\text{C}$ do ključanja? (R: 363kJ)
5. Dok se olovo mase 200 g ohladilo do $25 \text{ }^\circ\text{C}$ predalo je okolini 10.5 J. Odredi temperaturu olova prije hlađenja. (R: $25,4^\circ\text{C}$)
6. U bazenu ima 125 t vode. Nakon 5 dana sunce je temperaturu vode povisilo sa $17 \text{ }^\circ\text{C}$ na $20 \text{ }^\circ\text{C}$. Koliku je toplinu voda primila od sunca? (1,57 MJ)
7. Koliko je topline potrebno dovesti hladnom zraku koji udahnemo (0.5 litara, gustoća zraka je 1.3 kg/m^3 , spec. topl. kap. $1,01 \text{ kJ/kgK}$) početne temperature $-7 \text{ }^\circ\text{C}$ da bi mu temperatura porasla na $36 \text{ }^\circ\text{C}$? (R: 28 J)
8. Kolika će biti konačna temperatura vode mase 20 dag početne temperature $8 \text{ }^\circ\text{C}$ ako joj dovedemo 2011 J topline? (R: $10,4^\circ\text{C}$)
9. Kolika se toplina oslobodi kad 10 g srebra očvrzne pri temperaturi taljenja i zatim se ohladi do $60 \text{ }^\circ\text{C}$? Potrebne podatke (t_{taljenje} , L_{taljenje} i $c(\text{Ag})$) guglaj. (Rj: $Q = 3 \text{ kJ}$)
10. Kolika je toplina potrebna da se rastali 0,5 kg olova početne temperature $27 \text{ }^\circ\text{C}$ ($t_t = 327,5 \text{ }^\circ\text{C}$, $L_{\text{taljenje}} = 23,0 \text{ kJ/kg}$, spec. topl. kap pogledaj u prvom zadatku) (Rj: $Q = 31 \text{ kJ}$)
11. Koliko topline treba dovesti alkoholu mase 10 dag temperature $20 \text{ }^\circ\text{C}$ da potpuno ispari? Specifični toplinski kapacitet alkohola je $2344 \text{ Jkg}^{-1}\text{K}^{-1}$, vrelište $78 \text{ }^\circ\text{C}$, a specifična toplina isparavanja $8.59 \times 10^5 \text{ Jkg}^{-1}$. (R: 99 kJ)
12. Kolika će biti temperatura vode ako pomiješamo litru vode od $80 \text{ }^\circ\text{C}$ i 5 dl vode od 20°C ? (R: 60°C)
13. Koliko litara vode od 15°C treba uliti u 10 litara vode temperature $90 \text{ }^\circ\text{C}$ da bi smjesa imala temperaturu $40 \text{ }^\circ\text{C}$? (R: 20 L)
14. Miješamo vodu od $12 \text{ }^\circ\text{C}$ i vodu od $70 \text{ }^\circ\text{C}$. Koliko hladne i vruće vode treba uzeti da bismo dobili 600 L vode temperature $37 \text{ }^\circ\text{C}$? (R: 341 L hladne i 259 L tople)
15. Bakar ($c = 380 \text{ J/kg K}$) mase 500 g i temperature $100 \text{ }^\circ\text{C}$ ubacimo u litru vode temperature $20 \text{ }^\circ\text{C}$. Za koliko će porasti temperatura vode? (R: $3,5^\circ\text{C}$)
16. Miješanjem jednakih količina leda i vode dobili smo vodu temperature $0 \text{ }^\circ\text{C}$.

Kolika je bila temperatura vode ako je temperatura leda bila $0\text{ }^{\circ}\text{C}$? Potrebne podatke guglaj.
(Rj: $t = 78.83^{\circ}\text{C}$.)

17. U vruću vodu ubacimo tijela od aluminijske (920 J/kg K) i srebra (250 J/kg K) jednakih masa i početne temperature. Hoće li metali primiti jednaku količinu topline? Zašto?

18. Komad bakra mase 500 g i temperature $200\text{ }^{\circ}\text{C}$ ubacimo u 10 L vode temperature $20\text{ }^{\circ}\text{C}$. Za koliko će porasti temperatura vode? Specifični toplinski kapacitet vode je $4,18\text{ kJ/kgK}$, a bakra 380 J/kg K . (R: 1 K)

19. Pomiješamo 30 L vode temperature $80\text{ }^{\circ}\text{C}$ i 110 L vode temperature $20\text{ }^{\circ}\text{C}$. Kolika će biti temperatura smjese? (R: 33°C)

20. Imamo 10 L vode temperature $90\text{ }^{\circ}\text{C}$. Koliko vode temperature $8\text{ }^{\circ}\text{C}$ moramo uzeti da bismo dobili vodu temperature $40\text{ }^{\circ}\text{C}$? (R: $15,6\text{ L}$)

21. Planinar mase 75 kg pojede čokoladu koja ima kalorijsku vrijednost 500 kcal ($1\text{ cal} = 4,19\text{ J}$). Kada bi se ukupna energija pojedene čokolade potrošila na penjanje, na koju bi se visinu planinar uspeo?
(Rješenje: $2,79\text{ m}$)

22. Pištoljem ispucamo srebrni metak brzine 200 m/s u drveni zid. Ako se sva kinetička energija metka pretvori u toplinsku energiju za zagrijavanje srebra, za koliko će se povisiti temperatura metka pri njegovu zaustavljanju? $c_{\text{Ag}} = 233\text{ J/kgK}$
(Rješenje: $85,5^{\circ}\text{C}$)

23. Koliku temperaturu treba imati bakreno tijelo mase 10 kg da se pri ubacivanju u 1 kg vode temperature 10°C sva voda zaledi, te da ravnotežna temperatura bude -10°C ? $c_{\text{Cu}} = 400\text{ J/kgK}$, $c_{\text{voda}} = 4200\text{ J/kgK}$, $c_{\text{led}} = 2100\text{ J/kgK}$, $L_{\text{taljenje}} = 3,3 \cdot 10^5\text{ J/kg}$
(Rješenje: $-108,25^{\circ}\text{C}$)

24. U kalorimetru se nalazi 1 kg vode temperature 20°C . U vodu ubacimo $0,1\text{ kg}$ leda temperature 0°C . Kolika će biti temperatura smjese, zanemarimo li specifični toplinski kapacitet kalorimetra? $c_{\text{voda}} = 4200\text{ J/kgK}$, $L_{\text{taljenje}} = 3,3 \cdot 10^5\text{ J/kg}$
(Rješenje: 11°C)

25. U bakrenom kalorimetru mase 100 g , nalazi se 200 g vode temperature 4°C . U kalorimetar zatim ubacimo komad bakra mase 284 grama i temperature -50°C . Kolika se masa leda nalazi u kalorimetru? $c_{\text{Cu}} = 400\text{ J/kgK}$, $c_{\text{voda}} = 4200\text{ J/kgK}$, $L_{\text{taljenje}} = 3,3 \cdot 10^5\text{ J/kg}$ (Rješenje: $6,09\text{ g}$)

26. Idealni plin temperature 300 K pri izotermnoj ekspanziji poveća svoj volumen dva puta i zatim se izohorno zagrijava tako da mu tlak bude jednak onom prije ekspanzije. Kolika je konačna temperatura plina nakon zagrijavanja?
(Rješenje: 600 K)

27. Ako pluća ronioca imaju kapacitet $5,5\text{ litara}$ kada se nalazi 10 m ispod razine vode, za koliki će dio volumena pluća ekspanzirati kada ronioc brzo izroni na površinu? Temperatura je stalna. Koje su moguće posljedice?
(Rješenje: $10,9\text{ L}$)

28. Da se izjagne opasnost od narkoze dušikom, boce za ronjenje pune se smjesom kisika i helija. Međutim, kisik pod tlakom većim od 10^5 Pa je toksičan. Zbog toga parcijalni tlak kisika nikad ne smije prelaziti tu vrijednost. Ako se ronilac nalazi na dubini gdje je tlak 11 bara, koliki mora biti omjer masa kisika i helija u boci iskazan u %? ($M_{He} = 4\text{g/mol}$; $M_{O_2} = 32\text{g/mol}$)

(Rješenje: 56:44)

29. Jedan gram vode na temperaturi vrenja ima volumen 1 cm^3 pri atmosferskom tlaku 1013hPa . Kada se voda zagrije, dobije se 1671cm^3 pare, pri jednakom atmosferskom tlaku. Izračunajte promjenu unutarnje energije pri tom procesu. $L_{\text{isparavanje}} = 2258\text{ kJ/kg}$

(Rješenje: 2,1 kJ)